

వృత్ర స్యేవేంద్రబాహుభ్యాం బాహో రేకస్య నిగ్రహః |
 క్షిప్రం తవ సనాథో మే రామ స్సౌమిత్రిణా సహ || 33
 తోయ మల్ప మివాదిత్యః ప్రాణా నాదాస్యతే శరైః || 34

గిరిం కుబేరస్య గతోఽపథాయ వా
 సభాం గతో వా వరుణస్య రాజ్ఞః |
 అసంశయం దాశరథే ర్నమోక్ష్యసే
 మహాద్రుమః కాలహతోఽశనే రివ || 35

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే వాల్మీకీయే చతుర్వింశత్యహస్రికాయాం
 సంహితాయామ్ శ్రీమత్సుందరకాండే ఏకవింశ స్సర్గః

ఆపదా మపహర్తారం దాతారం సర్వసంపదామ్ |
 లోకాభిరామం శ్రీరామం భూయో భూయో నమా మ్యహమ్ ||
 ధర్మాత్మా సత్యసంధశ్చ రామో దాశరథి ర్యది |
 పౌరుషే చాప్రతిద్వంద్వ శ్శరైసం జహి రావణిమ్ ||

అథ ద్వావింశ స్సర్గః

సీతాయా వచనం శ్రుత్వా పరుషం రాక్షసాధిపః |
 ప్రత్యువాచ తత సీతాం విప్రియం ప్రియదర్శనామ్ || 1

రావణేన సీతాయా భర్తృనమ్

యథా యథా సాంత్యయితా వశ్య స్త్రిణాం తథా తథా |
 యథా యథా ప్రియం వక్తా పరిభూత స్తథా తథా || 2

సన్నియచ్ఛతి మే క్రోధం త్వయి కామ స్సముత్థితః |
 ద్రవతోఽమార్గ మాసాద్య హయా నివ సుసారథిః || 3

వామః కామో మనుష్యాణాం యస్మిన్ కిల నిబధ్యతే |
జనే తస్మింస్త్యనుక్రోశ స్సేన్నహశ్చ కిల జాయతే || 4

ఏతస్మాత్ కారణా న్న త్వాం ఘాతయామి వరాననే! |
వధార్థా మవమానార్థాం మిథ్యా ప్రవ్రజితే రతామ్ || 5

పరుషా ణీహ వాక్యాని యాని యాని బ్రవీషి మామ్ |
తేషు తేషు వధో యుక్త స్తవ మైథిలి! దారుణః || 6

ఏవ ముక్త్వా తు వైదేహీం రావణో రాక్షసాధిపః |
క్రోధసంరంభ సంయుక్త స్సీతా ముత్తర మబ్రవీత్ || 7

ద్వౌ మాసౌ రక్షితవ్యో మే యోఽవధి స్తే మయా కృతః |
తత శ్శయన మారోహ మమ త్వం వరవర్ణిని! || 8

ఊర్ధ్వం ద్వాభ్యాం తు మాసాభ్యాం భర్తారం మా మనిచ్ఛతీమ్ |
మమ త్వాం ప్రాతరాశార్థ మారభంతే మహానసే || 9

తాం తర్జ్యమానాం సంప్రేక్ష్య రాక్షసేంద్రేణ జానకీమ్ |
దేవగంధర్వకన్యా స్తా విషేదు ర్వికృతేక్షణాః || 10

ఓష్ఠ ప్రకారై రపరా వక్త్రవేత్త్రై స్తథాపరాః |
సీతా మాశ్వాసయామాసు స్తర్జితాం తేన రక్షసా || 11

తాభి రాశ్వాసితా సీతా రావణం రాక్షసాధిపమ్ |
ఉవాచాత్మహితం వాక్యం వృత్తశౌండిర్య గర్వితమ్ || 12

సీతయా రావణతిరస్కరణమ్

నూనం న తే జనః కశ్చి దస్తి నిశ్రేయసే స్థితః |
నివారయతి యో న త్వాం కర్మణోఽస్మాద్విగర్జితాత్ || 13

మాం హి ధర్మాత్మనః పత్నీం శచీ మివ శచీపతేః |
 త్వదన్య స్త్రిషు లోకేషు ప్రార్థయే న్మనసాపి కః || 14

రాక్షసాధమ! రామస్య భార్యా మమితతేజసః |
 ఉక్తవానసి యత్పాపం క్వ గత స్తస్య మోక్ష్యసే || 15

యథా దృష్టశ్చ మాతంగ శ్శశశ్చ సహితో వనే |
 తథా ద్విరదవద్రామ స్త్వం నీచ శశవత్ స్మృతః || 16

స త్వ మిక్ష్వాకునాథం వై క్షిపన్నిహా న లజ్జసే |
 చక్లుషో ర్విషయం తస్య న తావ దుపగచ్ఛసి || 17

ఇమే తే నయనే క్రూరే విరూపే కృష్ణపింగళే |
 క్షితౌ న పతితే కస్మా న్మా మనార్య నిరీక్షతః || 18

తస్య ధర్మాత్మనః పత్నీం స్సుషాం దశరథస్య చ |
 కథం వ్యాహారతో మాం తే న జిహ్వా వ్యవశీర్యతే || 19

అసందేశా త్తు రామస్య తపస శ్చానుపాలనాత్ |
 న త్వాం కుర్మి దశగ్రీవ! భస్మ భస్మార్ణ తేజసా || 20

నాపహర్తు మహం శక్యా త్వయా రామస్య ధీమతః |
 విధి స్తవ వధార్థాయ విహితో నాత్ర సంశయః || 21

శూరేణ ధనదబ్రాత్రా బలై స్సముదితేన చ |
 అపోహ్య రామం కస్మాద్ధి దారచౌర్యం త్వయా కృతమ్ || 22

సీతాయా వచనం శ్రుత్వా రావణో రాక్షసాధిపః |
 వివృత్య నయనే క్రూరే జానకీ మన్వవైక్షత || 23

సీతాపరాభూతస్య రావణస్య కోపవికారః

నీలజీమూతసంకాశో మహాభుజశిరోధరః |
 సింహసత్త్వగతి శ్శ్రీమాన్ దీప్తజిహ్వాగ్రలోచనః || 24

- చలాగ్రమకుట ప్రాంశు శ్చిత్ర మాల్యానులేపనః ।
 రక్తమాల్యాంబరధర స్తప్తాంగద విభూషణః ॥ 25
- శ్రోణీసూత్రేణ మహతా మేచకేన సుసంవృతః ।
 అమృతోత్పాదనద్దేన భుజగే నేవ మందరః ॥ 26
- తాభ్యాం స పరిపూర్ణాభ్యాం భుజాభ్యాం రాక్షసేశ్వరః ।
 శుశుభేఽ చలసంకాశ శృంగాభ్యామివ మందరః ॥ 27
- తరుణాదిత్యవర్ణాభ్యాం కుండలాభ్యాం విభూషితః ।
 రక్తపల్లవ పుష్పాభ్యా మశోకాభ్యా మివాచలః ॥ 28
- స కల్పవృక్షప్రతిమో వసంత ఇవ మూర్తిమాన్ ।
 శ్మశానచైత్యప్రతిమో భూషితోఽపి భయంకరః ॥ 29
- అవేక్షమాణో వైదేహీం కోపసంరక్తలోచనః ।
 ఉవాచ రావణ స్సీతాం భుజంగ ఇవ నిశ్శ్వసన్ ॥ 30
- అనయేనాభిసంపన్న మర్థహీన మనువ్రతే! ।
 నాశయా మ్యహా మద్య త్వాం సూర యస్సంధ్యా మివౌజసా ॥ 31
- ఇత్యుక్త్వా మైథిలీం రాజా రావణ శ్శత్రురావణః ।
 సందిదేశ తత స్సర్వా రాక్షసీ ధ్లోరదర్శనాః ॥ 32
- ఏకాక్షీ మేకకర్ణాం చ కర్ణప్రావరణాం తథా ।
 గోకర్ణీం హస్తికర్ణీం చ లంబకర్ణీ మకర్ణికామ్ ॥ 33
- హస్తీపా ద్యశ్వపాద్యౌ చ గోపాదీం పాదచూళికామ్ ।
 ఏకాక్షీ మేకపాదీం చ పృథుపాదీ మపాదికామ్ ॥ 34
- అతిమాత్రశీరోగ్రీవా మతిమాత్రకుచోదరీమ్ ।
 అతిమాత్రాస్యనేత్రాం చ దీర్ఘజిహ్వమజిహ్వికామ్ ॥ 35

అనాసికాం సింహముఖీం గోముఖీం సూకరీముఖీమ్ |
 యథా మద్వ్యశగా సీతా క్షిప్రం భవతి జానకీ || 36

తథా కురుత రాక్షస్య స్సర్వాః క్షిప్రం సమేత్య చ |
 ప్రతిలోమానులోమై శ్చ సామదానాదిభేదనైః || 37

ఆవర్ణయత వైదేహీం దండ స్యోద్యమనేన చ |
 రావణస్య ప్రతినివర్తనమ్

ఇతి ప్రతిసమాదిశ్య రాక్షసేంద్రః పునః పునః || 38

కామమన్యుపరీతాత్మా జానకీం పర్యత్పర్యయత్ |
 ఉపగమ్య తతః క్షిప్రం రాక్షసీ ధాన్యమాలినీ || 39

పరిష్వజ్య దశగ్రీవ మిదం వచన మబ్రవీత్ |
 మయా క్రీడ మహారాజ! సీతయా కిం తవానయా || 40

వివర్ణయా కృపణయా మానుష్యా రాక్షసేశ్వర! |
 నూన మస్యా మహారాజ! న దివ్యాన్ భోగసత్తమాన్ || 41

విదధా త్యమరశ్రేష్ఠ స్తవ బాహుబలార్జితాన్ |
 అకామాం కామయానస్య శరీర ముపతప్యతే || 42

ఇచ్ఛంతీం కామయానస్య ప్రీతి ర్భవతి శోభనా |
 ఏవ ముక్తస్తు రాక్షస్యా సముత్క్షిప్త స్తతో బలీ || 43

ప్రహస స్మేఘసంకాశో రాక్షస స్సన్యవర్తత |
 ప్రస్థిత స్స దశగ్రీవః కంపయన్నివ మేదినీమ్ || 44

జ్వలద్భాస్కరవర్ణాభం ప్రవివేశ నివేశనమ్ |
 దేవగంధర్వకన్యాశ్చ నాగకన్యాశ్చ సర్వతః || 45

పరివార్య దశగ్రీవం వివిశు స్తద్ధృహోత్తమమ్ || 46

స మైథిలీం ధర్మపరా మవస్థితాం
ప్రవేపమానాం పరిభర్తస్య రావణః |
విహాయ సీతాం మదనేన మోహితః

స్వ మేవ వేశ్య ప్రవివేశ భాస్వరమ్ || 47

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాాయణే ఆదికావ్యే వాల్మీకియే చతుర్వింశత్యహస్రికాయాం
సంహితాయామ్ శ్రీమత్సుందరకాండే ద్వావింశస్కర్గః

ఆపదా మపహర్తారం దాతారం సర్వసంపదామ్ |
లోకాభిరామం శ్రీరామం భూయో భూయో నమా మ్యహమ్ ||

ధర్మాత్మా సత్యసంధశ్చ రామో దాశరథి ర్యది |
పౌరుషే చాప్రతిద్వంద్వ శ్శరైసం జహి రావణిమ్ ||

అథ త్రయోవింశ స్కర్గః

ఇత్యుక్త్వా మైథిలీం రాజా రావణ శ్శత్రురావణః |
సందిశ్య చ తత స్సర్వా రాక్షసీ ర్నిర్జగమ హ || 1

నిష్కాంతే రాక్షసేంద్రే తు పున రంతఃపురం గతే |
రాక్షస్యో భీమరూపా స్తా సీతాం సమభిదుద్రువుః || 2

రాక్షసీభిః సీతాతర్జనమ్

తత సీతా ముపాగమ్య రాక్షస్యః క్రోధమూర్ఛితాః |
పరం పరుషయా వాచా వేదైహీ మిద ముబ్రువన్ || 3

పౌలస్త్యస్య వరిష్ఠస్య రావణస్య మహాత్మనః |
దశగ్రీవస్య భార్యా త్వం సీతే! న బహుమన్యసే || 4